ឯកសារយោង

Bell, S. and K. Newitt (2010), Decent Work and Poverty Eradication: Literature Review and Two Country Study (London: Ergon Associates)

CSES (2004-2011), Cambodia Socio-Economic Survey (Phnom Penh: Cambodia National Institute of Statistics)

Huong L.P., Tuan Q.B. and Minh H.D. (2003), Employment Poverty Linkages and Policies for Pro-poor Growth in Vietnam (Hanoi: Institute of World Economy)

IMF, International Monetary Fund (2009), Cambodia: Statistical Appendix, IMF Country Report 09/48 (Washington, DC: IMF)

Jemio, C.L and C.M. Choque (2003), Employment-poverty Linkages and Policies: The Case of Bolivia (Geneva: International Labour Office)

Krongkaew, M., S. Chamnivickorn and I. Nitithanprapas (2006), "Economic Growth, Employment and Poverty Reduction Linkages: The Case of Thailand", Issues in Employment and Poverty Discussion Paper 20 (Geneva: ILO)

Krugman, P. (1994), *The Age of Diminished Expectations* (New York: Norton & Company)

MOP, Ministry of Planning (2012), *Annual Progress Report* (Phnom Penh: MOP)

NIS, National Institute of Statistics (2011), *Statistical Yearbook of Cambodia 2011* (Phnom Penh: NIS)

Phann, D. (forthcoming), The *Links between Employment and Poverty: Cambodia*, Working Paper Series (Phnom Penh: CDRI)

Tong K. and Phay S. (forthcoming), "Inclusiveness and Spending on Public Education in Cambodia", *Annual Development Review 2013-14* (Phnom Penh: Cambodia Development Resource Institute)

World Bank (2014), "World Development Indicators", http://data.worldbank.org/data-catalog/-world-development-indicators

តាមដានសេដ្ឋកិច្ច - ស្ថានភាពក្រៅប្រទេស[1]

ផ្នែកនេះរៀបរាប់ពី សូចនាករនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកសំខាន់ៗ និង សេដ្ឋកិច្ចនៅអាស៊ីខាងត្បូង និងខាងកើត។

កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅអាស៊ី និងប្រទេសឧស្សាហកម្មមួយចំនួន មានស្ថិរភាពឡើងវិញនៅឆ្នាំ២០១២។ ដូច្នេះការងារនៅសល់ត្រូវបន្តដោះស្រាយ គឺការស្តារឡើងវិញនូវទំនុករបស់អ្នកប្រើប្រាស់ និងវិនិយោគិន ឲ្យដល់កម្រិតនៅមុនពេលមានវិបត្តិ និងខ្ពស់ជាងនោះទៀត។ អាស៊ីនៅតែជាកម្លាំងជំរុញកំណើនក្នុងពិភពលោកបន្តទៀត នៅពេលដែលបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ចម្បងៗកំពុងព្យាយាមងើបឡើងវិញ។

នៅឆ្នាំ២០១២ ផសស ពិត នៅឥណ្ឌូនេស៊ី មានកំណើនជាមធ្យម ៦,០% ទោះបីជាមានការធ្លាក់ចុះបន្តិច ក្នុងត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១២ ដល់ ៦,១% ធៀបនឹង កម្រិត ៦,៥% នៅត្រីមាសដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន។ ផសស នៅម៉ាឡេស៊ីកើន ៦,៤% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន រីឯ ផសស នៅសិង្ហបុរី ធ្លាក់កំណើនមកត្រឹម ១,៥% ធៀបនឹង ៣,៦% ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន។ ថៃសម្រេចបានកំណើនប្រចាំឆ្នាំខ្ពស់ណាស់ ដល់ទៅ ១៩,៥% នៅត្រីមាសទី៤ ដោយសារចំណាយប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក និងការនាំចេញកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ កំណើននៅចិន ថយចុះ ប៉ុន្តែនៅតែខ្ពស់ដល់ ៧,៩% នៅត្រីមាសទី៤ ។ ភាពតានតឹងខាងនយោបាយ និងយោធា រវាងចិន និងជប៉ុន លើបញ្ហាកោះតូចៗមួយចំនួនមិនបានធ្វើឲ្យខូចខាតដល់សេដ្ឋកិច្ចចិនទេ ហើយការតាំងចិត្តរបស់ប្រទេសទាំងពីរក្នុងការដោះស្រាយជម្លោះដោយសន្តិភាព អាចជះឥទ្ធិពលធ្វើឲ្យកំណើនមានស្ថិរភាព។ នៅត្រីមាសទី៤ កំណើន ផសស ប្រចាំឆ្នាំ នៅហុងកុង ធ្លាក់ចុះមកត្រឹម ២,៥% ធៀបនឹងកម្រិត ៣,០% ក្នុងពេលដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន រីឯកំណើន ផសស នៅកូរ៉េ គឺ ១,៦%។

កំណើនក្នុងប្រទេសអ្នកមាន ជាពិសេសនៅតំបន់អឺរ៉ូ នៅតែបន្តឡើងចុះ ដោយសារអន្តរាគមន៍សេដ្ឋកិច្ចមិនបានផ្តល់លទ្ធផលគួរជាទីពេញចិត្ត។ នៅត្រីមាសទី៤ សេដ្ឋកិច្ចតំបន់អឺរ៉ូបានធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង ដោយមានកំណើន ផសស អវិជ្ជមាន (-០,៩%) ដល់ទៅ ៣ត្រីមាសជាបន្តបន្ទាប់ និង កំណើនសូន្យនៅត្រីមាសទី១។ បញ្ហាវិបត្តិធនាគារ បន្តរីករាលដាល ហើយថ្មីៗនេះបានរាលដាលដល់ប្រទេស Cyprus។ កំណើននៅសហរដ្ឋអាមេរិក មានស្ថិរភាពឡើងវិញ ដោយសេដ្ឋកិច្ចមានអត្រាកំណើនប្រចាំឆ្នាំ ១,៦% នៅត្រីមាសទី៤ និងបានបង្កើតការងារជាច្រើនថែមទៀត។ ប៉ុន្តែ អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ និងរដ្ឋាភិបាល នៅតែត្រូវចរចាគ្នាដោះស្រាយឲ្យបាននូវបញ្ហាថវិកាសម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធ និងតុល្យភាពថវិកា ដើម្បីរក្សា

[1] អត្ថបទនេះ រៀបរៀងដោយលោក រ័ត្ន វឌ្ឍនា ជាអ្នកស្រាវជ្រាវនៅវិទ្យាស្ថាន CDRI។

កំណើនក្នុងរយៈពេលវែង។ ជប៉ុនកំពុងបន្តស្តារ និងកសាងសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ប៉ុន្តែកំណើននៅតែបន្តឡើងចុះ។ បញ្ហាបន្ទាន់ៗរួមមាន កំណើនចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាលទៅលើកម្មវិធីសង្គមកិច្ចសម្រាប់មនុស្សចាស់ជរា កម្មវិធីកសាងឡើងវិញសម្រាប់តំបន់រងគ្រោះដោយរលកសមុទ្រយក្សស៊ូណាមី និងជម្លោះដែនដីជាមួយចិន កូរ៉េខាងត្បូង និងរុស្ស៊ី។

អតិផរណាក្នុងពិភពលោក និងអត្រាប្តូរប្រាក់

ក្នុងពេញមួយឆ្នាំ២០១២ អត្រាអតិផរណានៅប្រទេសភាគច្រើន ស្ថិតក្នុងកម្រិតអាចគ្រប់គ្រងបាន។ នៅត្រីមាសទី៤ កំណើនថ្លៃសរុបនៅកម្ពុជាធ្លាក់ចុះដល់ ១,៨% ធៀបនឹងកំណើន ៤,៩% ក្នុងពេលដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន។ ប៉ុន្តែថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ និងឧស្ម័ន នៅតែខ្ពស់ដដែល ដែលជះឥទ្ធិពលដល់បន្ទុកចំណាយផលិតកម្មរបស់អាជីវកម្មផ្សេងៗ និងកម្រិតជីវភាពរបស់គ្រួសារនានា។ នៅត្រីមាសទី៤ អតិផរណានៅវៀតណាមធ្លាក់ចុះដល់ ៧,០% ធៀបនឹង អត្រា ១៩,៨% ក្នុងពេលដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន។ កំណើនកម្រិតថ្លៃសរុប បណ្តាលជាសំខាន់មកពី ការដាក់អនុវត្តកញ្ចប់លើកទឹកចិត្តរបស់រដ្ឋាភិបាល ដើម្បីសម្រាលការប៉ះទង្គិចពីខាងក្រៅ។ នៅត្រីមាសទី៤ អតិផរណានៅចិន ធ្លាក់ចុះដល់ ២,១% ធៀបនឹង កម្រិត ៤,៦% ក្នុងពេលដូចគ្នាកាលពីឆ្នាំមុន ចំណែកឯនៅហុងកុង វាកើនដល់ ៣,៨%។ នៅត្រីមាសទីបួន ជប៉ុននៅតែបន្តមានបរិត្តផរណា ដែលបានដាក់សម្ពាធបង្កើនអត្រាការប្រាក់ពិត។

នៅត្រីមាសទី៤ ប្រាក់រៀលឡើងថ្លៃ ១,៦% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១,៩% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ទល់នឹងប្រាក់ដុល្លារUS និង ០,០៤% (០,៨% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ទល់នឹងប្រាក់ដុងវៀតណាម។ ប្រាក់យ៉េនជប៉ុន ធ្លាក់ថ្លៃ ៣,៤% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៤,៥% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ទល់នឹងប្រាក់ដុល្លារUS។

ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់នៅទីផ្សារពិភពលោក

នៅត្រីមាសទី៤ ពោត (US No. 2) ធ្លាក់ថ្លៃ ៥,០% (តែឡើងថ្លៃ ១៤,៨% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៣១០,៩ដុល្លារ/តោន សណ្តែកសៀង (US No. 1) ធ្លាក់ថ្លៃ ១១% (ឡើងថ្លៃ ២៧% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៥៧៧,៨ដុល្លារ/តោន ហើយប្រេងម៉ាសូត (low sulphur No. 2) ធ្លាក់ថ្លៃ ១,០% (ឡើងថ្លៃ ៣,៩% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ០,៨០ដុល្លារ/លីត្រ។ នៅត្រីមាសទីបួន កៅស៊ូ (SMR 5) ឡើងថ្លៃ ៥,១% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (ប៉ុន្តែធ្លាក់ថ្លៃ ១៩,៦% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ២៩៤១,៥ដុល្លារ/តោន, ប្រេងឆៅ (OPEC spot) ចុះថ្លៃ ០,៧% (ឡើងថ្លៃ ៧,២% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ១០៧,៣ដុល្លារ/ធុង, ហើយសាំងឡើងថ្លៃ ២,៥% (៧,២% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ០,៧៣ដុល្លារ/លីត្រ។ នៅត្រីមាសទី៤ អង្ករថៃ (Thai 100% B) ឡើងថ្លៃ ០,២% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន ដល់ ៥៩៧ដុល្លារ/តោន ប៉ុន្តែ ចុះថ្លៃ ២,២% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។

តារាង១. កំណើន ផសស ពិត នៃដៃគូពាណិជ្ជកម្មជ្រើសរើស ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (កំណើនជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
ប្រទេសអាស៊ានជ្រើសរើស												
កម្ពុជា	10.2	6.8	0.1	6.0	6.1	-	-	-	-	-	-	-
ឥណ្ឌូណេស៊ី	6.3	6.1	4.2	6.2	6.5	6.3	6.4	6.2	6.1	6.0	5.8	5.6
ម៉ាឡេស៊ី	6.3	4.6	-2.4	9.0	4.9	4.7	5.4	5.2	6.4	4.1	4.3	5.0
សិង្ហបុរី	7.7	1.1	-4.5	14.7	4.7	1.6	1.9	0.3	1.5	0.2	3.7	5.8
ថៃ	4.9	2.6	3.3	7.9	0.0	0	4.2	3.3	19.5	5.4	2.6	2.6
វៀតណាម	8.5	6.2	4.7	6.7	6.1	-	-	-	-	-	-	-
ប្រទេសអាស៊ីជ្រើសរើស												
ចិន	11.9	9.0	8.2	10.4	9.3	8.1	7.6	7.4	7.9	7.7	7.5	7.8
ហុងកុង	6.4	2.4	-3.2	6.9	4.9	4.2	3.6	1.3	2.5	2.8	3.3	2.9
កូរ៉េខាងត្បូង	4.9	2.2	-1.0	6.1	3.6	3	2.4	1.5	1.6	1.5	2.3	3.3
តៃវ៉ាន់	5.2	0.1	-3.6	11.1	4.2	0.4	-0.2	1.0	3.7	1.7	2.3	1.7
ប្រទេសឧស្សាហកម្មជ្រើសរើស												
អឺរ៉ូ-១២	2.9	0.9	-3.8	1.6	1.6	0	-0.4	-0.6	-0.9	1.1	-0.7	-0.4
ជប៉ុន	2	-0.7	-5.4	4.1	-0.8	2.8	3.5	0.1	0.5	0.4	0.9	2.7
សហរដ្ឋអាមេរិក	2.2	1.1	-2.5	2.7	1.8	2.1	2.2	2.5	1.6	1.8	1.4	1.6

Sources: International Monetary Fund, Economist and countries' statistic offices

តារាង២. អត្រាអតិផរណានៃដៃគូពាណិជ្ជកម្មជ្រើសរើស ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (កំណើនជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន-មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
ប្រទេសអាស៊ានជ្រើសរើស												
កម្ពុជា	19.7	19.7	-0.5	4.1	5.5	5.5	2.9	1.6	1.8	1.5	2.2	3.8
ឥណ្ឌូណេស៊ី	10.1	10.1	4.7	5.1	5.4	3.8	4.5	4.5	4.4	5.3	5.7	8.6
ម៉ាឡេស៊ី	5.3	5.3	0.4	1.7	3.2	2.3	1.7	1.4	1.3	1.4	1.8	2.2
សិង្ហបុរី	6.5	6.5	0.5	2.9	5.2	4.9	5.2	4.2	4.0	3.6	1.6	1.8
ថៃ	5.5	5.5	-0.9	3.1	3.8	3.4	2.6	2.9	3.2	3.1	2.3	1.7
វៀតណាម	23.3	23.3	7.3	9.0	18.6	16.0	8.6	5.6	7.0	6.9	6.6	7.0
ប្រទេសអាស៊ីជ្រើសរើស												
ចិន	5.9	5.9	-0.8	3.2	5.4	3.8	2.9	1.9	2.1	2.4	2.4	2.8
ហុងកុង	4.3	4.3	-0.3	2.4	5.3	5.2	4.2	3.1	3.8	2.2	4.0	5.3
កូរ៉េខាងត្បូង	4.6	4.6	2.8	3.0	4.4	2.9	2.4	1.6	1.7	1.4	1.1	1.2
តៃវ៉ាន់	3.2	3.2	-1.1	1.0	1.4	1.3	1.6	3.0	1.9	1.8	0.8	0.0
ប្រទេសឧស្សាហកម្មជ្រើសរើស												
អឺរ៉ូ-១២	3.3	3.3	0.4	1.6	2.7	2.7	2.5	2.5	2.3	1.8	1.5	1.3
ជប៉ុន	1.4	1.4	-1.3	-0.7	0.1	0.3	0.2	-0.4	-0.2	-0.3	-0.3	0.9
សហរដ្ឋអាមេរិក	3.8	3.8	-0.4	1.7	3.2	2.8	1.9	1.7	1.9	1.7	1.4	1.6

Sources: International Monetary Fund, Economist and National Institute of Statistics

តារាង៣. អត្រាប្តូរប្រាក់ធៀបនឹងដុល្លារអាមេរិកនៃរូបិយវត្ថុរបស់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មជ្រើសរើស ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
ប្រទេសអាស៊ានជ្រើសរើស												
កម្ពុជា (រៀល)	4062.7	4054.2	4140.5	4187.1	4063.6	4046.0	4054.3	4060.2	3995.9	3995	4032.9	4062.0
ឥណ្ឌូណេស៊ី (រូពីយ៉ា)	9419.0	9699.0	10413.8	9089.9	4374.0	9066.0	9281.3	9490.3	9614.6	9681.9	9783.6	10666.0
ម៉ាឡេស៊ី (រីងហ្គីត)	3.3	3.3	3.5	3.2	1.5	3.1	3.1	3.1	3.1	3.1	3.0	3.2
សិង្ហបុរី (ដុល្លារសិង្ហបុរី)	1.5	1.4	1.5	1.4	1.3	1.3	1.3	1.6	1.2	1.2	1.2	1.3
ថៃ (បាត)	32.2	33.4	34.3	31.7	30.5	31.0	31.3	31.3	30.7	29.8	29.9	31.4
វៀតណាម (ដុង)	16,030.0	16,382.0	17,725.2	19,200.8	20,241.9	20891.3	20,849.7	20,847.5	20,839.3	20,829.6	20,828.0	20,908.7
ប្រទេសអាស៊ីជ្រើសរើស												
ចិន (យ័ន់)	8.0	6.9	6.8	6.76	6.3	6.3	6.3	6.4	6.2	6.2	6.2	6.1
ហុងកុង (ដុល្លារហុងកុង)	7.8	7.8	7.8	7.77	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8
កូរ៉េខាងត្បូង (វ៉ុន)	929.0	1137.2	1277.8	1156.3	1108.6	1131.2	1152.6	1132.9	1089.9	1085.9	1123.4	1108.8
តៃវ៉ាន់ (ដុល្លារតៃវ៉ាន់-NT$)	32.9	31.5	33.0	31.3	29.4	29.7	29.6	29.8	29.2	29.5	29.9	29.9
ប្រទេសឧស្សាហកម្មជ្រើសរើស												
អឺរ៉ូ-១២ (អឺរ៉ូ)	0.7	0.8	0.7	0.8	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
ជប៉ុន (យ៉េន)	117.8	102.5	93.6	87.8	79.9	79.3	80.1	78.6	81.3	92.3	98.8	98.9

Sources: International Monetary Fund, Economist and National Bank of Cambodia

តារាង៤. ថ្លៃផលិតផលជ្រើសរើសនៅលើទីផ្សារពិភពលោក ពីឆ្នាំ២០០៨-២០១៣ (មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
ពោត (US No. 2) - USA (USD/តោន)	149.1	218.2	167.3	167.3	291.4	277.5	270.5	327.1	310.9	305.2	291.4	246.2
ប្រេងឆា-អឺរ៉ុបពាយព្យ (USD/តោន)	707.7	912.2	686.8	834.7	1125.4	1106.7	1083.3	993.0	809.3	852.7	850.3	827.3
កៅស៊ូ SMR 5 (USD/តោន)	2202.3	2586.3	1884.8	3152.2	4630.6	3701.2	3361.0	2799.2	2941.5	3029.5	2497.2	2394.6
អង្ករ (Thai 100%B) - បាងកក (USD/តោន)	305.4	615.3	524.5	456.2	558.5	571.7	600.3	595.7	597.0	607.0	570.0	502.3
សណ្តែកសៀង (US No. 1) - USA (USD/តោន)	294.6	460.4	414.0	375.4	507.9	490.8	546.5	649.4	577.8	558.4	569.8	545.1
ប្រេងឆៅ - OPEC spot (USD/ធុង)	69.3	95.4	60.5	71.6	106.2	117.4	106.7	106.6	107.3	109.5	100.9	106.9
សាំង - US Gulf Coast (សេន/លីត្រ)	53.6	62.2	42.9	49.8	71.9	73.4	74.0	71.6	73.4	74.8	71.2	73.3
ម៉ាស៊ូត (ស្តង់ដារតិច លេខ២) - US Gulf Coast (សេន/លីត្រ)	55.5	76.20	43.05	51.6	75.7	83.8	77.8	81.1	80.3	81.5	75.6	79.6

Sources: Food and Agriculture Organisation and US Energy Information Administration

តាមដានសេដ្ឋកិច្ច-ស្ថានភាពក្នុងប្រទេស[1]

សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ

ដោយហេតុថា នៅត្រីមាសទី៣ ស្ទើរគ្រប់វិស័យនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាមានដំណើរការល្អជាងត្រីមាសមុនៗ គេគន់គូរថា កម្ពុជានឹងមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំឆ្នាំ ៧% ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ នេះ។ ការប្រឈមមុខដាក់គ្នាផុនកែនយាហាយរវាងគណបក្សប្រឆាំង និងគណបក្សកាន់អំណាច បានពុះកញ្ជ្រោលឡើង ចាប់តាំងពីការបោះឆ្នោតជាតិក្នុងខែកក្កដា មក។

នៅត្រីមាសទី៣ វិនិយោគគិតជាទ្រព្យសកម្មជាប់លាប់អនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា ធ្លាក់ចុះ ៨៧,៧% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៣៩,៩% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ២៥៧,៩លានដុល្លារ ដែលបណ្ដាលជាចម្បងពី ការថយចុះវិនិយោគក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម។ វិនិយោគក្នុងវិស័យកាត់ដេរធ្លាក់ចុះ ១៤,៧% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៣៩,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៦៥,២លានដុល្លារ។ ភាពមិនប្រាកដប្រជាផ្នែកអាជីវកម្មបណ្ដាលមកពី ការធ្វើបាតុកម្មដោយគណបក្សប្រឆាំង និងកម្មករ ដើម្បីទាមទារតម្លើងប្រាក់ខែ អាចជាមូលហេតុមួយនៃការធ្លាក់ចុះនេះ។ មានការប្រមើលជាមុនថា វិនិយោគក្នុងវិស័យកាត់ដេរនឹងប្ដូរទិសដៅទៅកាន់ប្រទេសដទៃ ហើយក្នុងនោះ ភូមា ជាគូប្រជែងប្រកបដោយសក្ដានុពលមួយ ប្រសិនបើប្រាក់ខែអប្បបរមារបស់កម្ពុជា នៅតែបន្តកើនឡើង។ តម្រូវការប្រាក់ខែអប្បបរមា ១៦០ដុល្លារ/ខែ ជាបន្ទុកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់ ម្ចាស់រោងចក្រ។ កំណើននេះចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើងជាដំណាក់កាល។ លើសពីនេះទៀត ត្រូវតែលុបបំបាត់ថ្លៃសេវា ក្រៅផ្លូវការ។ ការវិនិយោគក្នុងវិស័យកសិកម្មកើនឡើងដល់ ១៣៣,១លានដុល្លារ ធៀបនឹងមួយត្រីមាសមុន ប៉ុន្តែធ្លាក់ចុះ ២៦,៥% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។ ទោះបីជារដ្ឋាភិបាល បានពង្រឹងការប្រកួតប្រជែង និងផលិតភាពនៃវិស័យកសិកម្មក្ដី ក៏វិស័យនេះមិនទទួលបានទំនុកចិត្តពេញលេញពីវិនិយោគិនឡើយ។ ការឡើងចុះនៃវិនិយោគនៅតែជាបញ្ហាប្រឈមមួយ ចំពោះគោលដៅនាំចេញអង្ករ ១លានតោន។ វិនិយោគក្នុងផ្នែកសេវាកម្ម មានការធ្លាក់ចុះ បើធៀបនឹងត្រីមាសមុន ប៉ុន្តែវាកើនដល់ ៥,៣លានដុល្លារ ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។ មិនមានការវិនិយោគលើវិស័យសណ្ឋាគារ និងសកម្មភាពទាក់ទងវិស័យទេសចរណ៍ទេ។ នៅត្រីមាសទី៣ ចំនួនភ្ញៀវទេសចរមកដល់ កើន ៤,៨% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១៧,៥% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដោយភ្ញៀវមកតាមផ្លូវអាកាស កើន ៧,៥% (១៥,៥% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) និងតាមផ្លូវគោក និង ផ្លូវទឹក កើន ២,៧% (១៩,២% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន)។ ភាពជាប់គាំងនយោបាយ មិនបានប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់ចំនួនភ្ញៀវទេសចរមកដល់ទេ។

វិស័យសំណង់បានរើបឡើងវិញជាបន្តបន្ទាប់។ តម្លៃការសាងសង់សរុបនៅត្រីមាសទីបី កើន ៦០,០% ធៀបនឹង ត្រីមាសមុន ដល់ ៤៥០,៣លានដុល្លារ។ តម្លៃគម្រោងសាងសង់វីឡា និងផ្ទះកើនដល់ ៥១,៦លានដុល្លារ ធៀបនឹង ១០,៣លានដុល្លារ កាលពីត្រីមាសមុន និង ១៨,៣លានដុល្លារ កាលពីមួយឆ្នាំមុន ហើយសម្រាប់ការសាងសង់ផ្ទះល្វែង កើនដល់ ៦២,៧លានដុល្លារ ធៀបនឹង ៦១,៦លានដុល្លារ កាលពីមួយឆ្នាំមុន។

បើទោះបីមានការប្រឈមមុខដាក់គ្នា និងការខ្វែងគំនិតគ្នារវាងនិយោជិក នឹងម្ចាស់រោងចក្រ ពិសេសលើប្រាក់ខែអប្បបរមា និងការរំពឹងទុកថា វិនិយោគិនអាចប្ដូរទិសដៅទៅកាន់មីយ៉ាន់ម៉ាក្ដី ក៏ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់ និងផលិតផលវាយនភណ្ឌមានការកើនឡើង ដោយរួមចំណែកប្រហែល ៨០% នៃតម្លៃនាំចេញសរុបនៅត្រីមាសទីបី។ ការនាំចេញសរុប កើន ២២% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (២៣,៤% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ២,០ ពាន់លានដុល្លារ ដែលក្នុងនោះ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់ កើន ២៤,៦%(១៨,០%ធៀបមួយឆ្នាំមុន)ដល់១,៦ពាន់លានដុល្លារ។ សហរដ្ឋអាមេរិក និងសហភាពអឺរ៉ុប នៅតែជាទីផ្សារដ៏សំខាន់ពីរ ដោយរួមចំណែក ៣៨,១% និង ៣៦,៥% រៀងគ្នា នៃការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សរុប។ ការរើបឡើងវិញសន្សឹមៗនៅសហរដ្ឋអាមេរិក និងសហភាពអឺរ៉ុប ជាកត្តាខាងក្រៅដ៏សំខាន់សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ គំនិតផ្ដួចផ្ដើមធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារ ក៏មានសារៈសំខាន់ផងដែរ។ ការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម ដែលមានអង្ករ និង កៅស៊ូ ជាមុខទំនិញសំខាន់នោះ បានកើនឡើងយ៉ាងរហ័ស ដល់ ៣៦២,៤លានដុល្លារ ឬ កើន ៨៦,១លានដុល្លារ បើធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។

នៅត្រីមាសទី៣ ការនាំចូលសរុប ធ្លាក់ចុះ ៦,៩% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន មកត្រឹម ២,១ពាន់លានដុល្លារ ប៉ុន្តែ កើន ២,២% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន។ ការនាំចូលប្រេងសាំង ធ្លាក់ចុះ ៧,៦% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន(៨,៦%ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន)ឯប្រេងម៉ាស៊ូតកើន ៩,៨% (៩,១% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) និងសម្ភារៈសាងសង់កើន ១,៤% (៩,១% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន)។ ឱនភាពពាណិជ្ជកម្មនៅត្រីមាសទីបី ធ្លាក់ចុះ ៨៥% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៧៨,៥% ធៀបនឹងមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៨៩,៨លានដុល្លារ។

ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

នៅត្រីមាសទីបី ប្រាក់ចំណូលសរុប ធ្លាក់ចុះ ៧៣,១% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៦៨,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៥៩២,៨ពាន់លានរៀល។ ចំណូលចរន្ត ធ្លាក់ចុះ ៧៣,៣% (៦៧,៤% ធៀបមួយឆ្នាំមុន)។ ចំណូលពន្ធ ដែលមានចំណែក ៨៧,៣% នៃចំណូលសរុបនោះ បានធ្លាក់ចុះ ៧៤,៧% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៦៧,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៥១២,២ ពាន់លានរៀល។ ចំណូលពន្ធក្នុងស្រុក ធ្លាក់ចុះ ៧៥,២% (៦៦,៧% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៤០៩,២ពាន់លានរៀល ហើយចំណូលពន្ធពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ធ្លាក់ចុះ ៧២% (៦៨,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ១០៤ពាន់លានរៀល។ ការធ្លាក់ចុះនេះប្រហែលបណ្ដាលមួយផ្នែកមកពី បញ្ហានយោបាយ តាំងពី

[1] អត្ថបទនេះរៀបរៀងដោយលោក រ័ត្ន វឌ្ឍនា ជាអ្នកស្រាវជ្រាវ និងលោកស្រី ប៉ុន ដូរីណា ជាជំនួយការស្រាវជ្រាវនៅវិទ្យាស្ថាន CDRI។

ការបោះឆ្នោះថ្នាក់ជាតិខែកក្កដារួចមក។ កូដកម្ម និងបាតុកម្ម ជាញឹកញាប់ដោយកម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ ដែលមួយចំនួនត្រូវបានបង្ក្រាបនោះ ក៏ប៉ះពាល់ដល់ផលិតកម្ម និងធ្វើឲ្យថយចុះប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធពីរោងចក្រផងដែរ។ នៅត្រីមាសដដែល ចំណាយសរុបរបស់រដ្ឋាភិបាល ធ្លាក់ចុះ ៦៧,២% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៧៨,៦% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៦៣១,៧ ពាន់លានរៀល ដែលក្នុងនោះ ចំណាយចរន្ត ធ្លាក់ចុះ ៧៤,៨% (៧៥,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៤២៤,៧ពាន់លានរៀល។ ការធ្លាក់ចុះនេះ អាចឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្ដេជ្ញាចិត្តជាបន្តរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការទប់ស្កាត់ចំណាយមិនចាំបាច់នានាប៉ុន្តែការថយចុះនៃមូលនិធិសម្រាប់ផ្នែកសំខាន់ៗ ដូចជា បៀវត្សរ៍មន្ត្រីរាជការ ឧបត្ថម្ភធន និងជំនួយសង្គមផ្សេងទៀត អាចធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង និងប៉ះពាល់ដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងភ្ជិតគម្លាតវិសមភាពសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច។ ចំណាយលើបៀវត្សរ៍ ធ្លាក់ចុះ ៧០,៩% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (៧៣,៩% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ១៧១,៨ពាន់លានរៀល ហើយចំណាយឧបត្ថម្ភធន និងជំនួយសង្គមផ្សេងទៀត ធ្លាក់ចុះ ៨៤,៩% (៧៩,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៩៦,៧ពាន់លានរៀល។

អតិផរណានិងអត្រាប្ដូរប្រាក់

អតិផរណាមានកម្រិតអាចគ្រប់គ្រងបាន ប៉ុន្តែវាមាននិន្នាការកើនឡើងសម្រាប់រយៈពេលបីត្រីមាសកន្លងទៅ។ នៅត្រីមាសទីបី អត្រាអតិផរណា កើន ៣,៧% ធៀបនឹង ២.៣% នៅត្រីមាសមុន និង ១,៦% នៅឆ្នាំមុន ។ ថ្លៃម្ហូបអាហារ និងភេសជ្ជៈគ្មានជាតិស្រា កើនដល់ ៤,៨% ធៀបនឹង ១,៣% នៅឆ្នាំមុន។ ចំណុចនេះអាចប៉ះពាល់ខ្លាំង លើជីវភាពគ្រួសារក្រីក្រ និងគ្រួសារមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ប្រសិនបើប្រាក់ខែចារឹក របស់គាត់នៅគាំងទ្រឹង។ មាស ធ្លាក់ថ្លៃ ៧,១% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១៨,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ១៦១,១ដុល្លារ/ជី ហើយប្រេងសាំង ធ្លាក់ថ្លៃ ០,៦% (០,១% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៥២៤៥,២រៀល/លីត្រ។ នៅត្រីមាសទីបី ប្រេងម៉ាស៊ូត ធ្លាក់ថ្លៃ ០,៦% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (០,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) មកត្រឹម ៥០២២,៥រៀល/លីត្រ។

ការវិវត្តរូបិយវត្ថុ

នៅត្រីមាសទីពីរ ឆ្នាំ២០១៣ សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលសរុប កើន ៣,៩% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១៨,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ៣១.៦៥៩,១ពាន់លានរៀល។ ទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធ កើន ៩% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១៦,២% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ដល់ ២១.៧៧២,៩ពាន់លានរៀល។ អំឡុងពេលដដែលនេះ រូបិយវត្ថុ កើន ១,៩% ធៀបនឹងត្រីមាសមុន (១៨,៤% ធៀបមួយឆ្នាំមុន) ហើយរូបិយវត្ថុផ្សេងៗកើន ៤,២% (១៨,៨% ធៀបមួយឆ្នាំមុន)។ កំណើនសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលជាសញ្ញាល្អ សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច។ ទោះយ៉ាងណាក្ដី រដ្ឋាភិបាលត្រូវធានារក្សាកំណើននេះកុំឲ្យមានកម្រិតខ្ពស់ហួសពេក។ កំណើនការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ ជាទិដ្ឋភាពមួយផ្សេងទៀតដែលទាមទារការត្រួតពិនិត្យល្អិតល្អន់ ពីសំណាក់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។ ទោះបីជាអតិផរណាប្រចាំឆ្នាំ មិនមានការកើនឡើងជាដុំកំភួនក្ដី ក៏ការផ្គត់ផ្គង់រូបិយវត្ថុច្រើនពេក អាចបណ្ដាលឱ្យទំនិញឡើងថ្លៃខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលវែង។នៅត្រីមាសទីបី ថ្លៃទំនិញកសិកម្មពិភពលោកភាគច្រើន បានធ្លាក់ចុះ ទោះបីប្រេងឆៅ ឡើងថ្លៃបន្តិចក្ដី ប៉ុន្តែថ្លៃទំនិញជារួមមានការកើនឡើង។

ស្ថានភាពក្រីក្រ

នៅខែវិច្ឆិកា ចំណូលប្រចាំថ្ងៃពិតរបស់ក្រុមងាយរងគ្រោះទាំងអស់ កើនឡើង បើធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នាឆ្នាំមុន។ ចំណូលរបស់អ្នកលីសែង, អ្នករត់ម៉ូតូឌុប, អ្នកបំរើភោជនីយដ្ឋាន និងអ្នកស៊ីឈ្នួលធ្វើស្រែ ធ្លាក់ចុះ ខណៈចំណូលក្រុមផ្សេងទៀត កើនឡើង បើធៀបនឹងខែសីហា។

ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់អ្នកស៊ីឈ្នួលធ្វើស្រែ ធ្លាក់ចុះ ១៨% ពី ៧៧៧០,៩រៀល កាលពីខែសីហា។ ៧០% នៃអ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍បានឲ្យដឹងថា ចំនួនកម្មករបានធ្លាក់ចុះ ដោយសារអ្នកខ្លះរកបានការងារធ្វើក្នុងជំនាញផ្សេងទៀត ខណៈអត្រាប្រាក់ខែមិនកើនឡើង។ កម្មករ ៣៥% ធ្វើការយ៉ាងតិច ១៤ថ្ងៃ/ខែ។ ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ អាចត្រឹមទ្រទ្រង់គ្រួសារមួយផ្នែកប៉ុណ្ណោះ។ ភាគច្រើន ពួកគេខ្ចីប្រាក់ ឬសុំជំនួយពីសាច់ញាតិ ប្រសិនបើចំណូលពួកគេមិនអាចបំពេញតំរូវការចំណាយប្រចាំថ្ងៃ ដែលចំណាយមួយភាគធំ គឺលើម្ហូបអាហារ។

ស្ទើរតែ ៩៨% នៃអ្នកធាក់ស៊ីក្លូ ដែលបានជ្រើសរើសដោយចៃដន្យសម្រាប់អង្កេតនេះ មកពីខេត្តផ្សេងៗ ពិសេស ខេត្តស្វាយរៀង (២៨%)។ អ្នកធាក់ស៊ីក្លូ ៨៥% មកភ្នំពេញតែម្នាក់ឯង។ ពួកគេរកចំណូលបាន ១,៩% ច្រើនជាង កាលពីអង្កេតលើកមុន គឺកើនដល់ ១០.៨៤១,៦រៀល/ថ្ងៃ ជាចំបងដោយសារចំនួនអ្នកធាក់ស៊ីក្លូមានការថយចុះ។ ពួកគេត្រូវផ្ញើប្រាក់ទៅផ្ទះ ព្រោះពួកគេជាប្រភពចំណូលតែមួយគត់នៅក្នុងគ្រួសារ។ អ្នកធាក់ស៊ីក្លូ ៦៨% ស្នាក់នៅតាមចិញ្ចើមថ្នល់ ឬក្នុងវត្ត។

ផ្អែកតាមព័ត៌មានបានអ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ ៨៨% បានឲ្យដឹងថា ចំណូលប្រចាំថ្ងៃរបស់កម្មករលីសែង ធ្លាក់ចុះ ៦,៣% ធៀបនឹងការអង្កេតលើកមុន ដោយសារជាចំបងមកពីមានកំណើនកម្មករ។ ប្រាក់ចំណូលពួកគេមិនអាចបំពេញតំរូវការគ្រួសារបានទេ។ ជាមធ្យម ប្រាក់ចំណូល ៨៨% របស់ពួកគេ ត្រូវបានចំណាយលើម្ហូបអាហារ និងជិត ១០% លើការជួលផ្ទះ។

អ្នកលក់បន្លែរកចំណូលបាន ៨,៣% ច្រើនជាងកាលពីខែសីហា។ អ្នកលក់បន្លែ ៤០% មកពីខេត្តកណ្ដាល ហើយត្រូវធ្វើដំណើរទៅមកជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ ៨,៧% គឺទៅលើការដឹកជញ្ជូន និង ៨៨% លើម្ហូបអាហារ។ ប្រាក់ចំណូលនេះ មិនអាចឲ្យពួកគេសន្សំទុកដើម្បីពង្រីកអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនបានទេ។

ប្រាក់ចំណូលប្រចាំថ្ងៃពិតរបស់ កម្មករសំណង់គ្មានជំនាញ កើន ៣,១%។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ទាំងអស់មកពីតាមបណ្ដាខេត្តនានា ហើយក្នុងនោះ ៤៨% មកពីស្វាយរៀង។ ពួកគេ ៧០% ជួលផ្ទះគេ ហើយស្នាក់នៅ រួមគ្នា ដោយជាមធ្យមមានគ្នា ៩នាក់ និងចែកគ្នាជួយចេញថ្លៃជួលផ្ទះ។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ទាំងអស់ជា

មេគ្រួសារ តែមិនអាចទ្រទ្រង់គ្រួសារបានទាំងស្រុងទេ។

ស្រដៀងគ្នានឹងអ្នកលីសែងដែរ ប្រាក់ចំណូលពិតរបស់អ្នករត់ម៉ូតូឌុប ធ្លាក់ចុះ ៣,៤% ធៀបនឹងកាលពីខែសីហា មកត្រឹម ១៣.១៨៩,២រៀល/ថ្ងៃ។ អ្នករត់ម៉ូតូឌុប ២៥% មកពីខេត្តព្រៃវែង ១៧% មកពីស្វាយរៀង និង ១២% មកពីភ្នំពេញ។ ចំនួនអ្នករត់ម៉ូតូឌុប កើនឡើង ព្រោះពួកគេមិនអាចរកការងារផ្សេងបាន។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាន៍ជាងពាក់កណ្ដាលជួលផ្ទះស្នាក់នៅរួមគ្នាយ៉ាងតិចបួននាក់។ ពួកគេចំណាយប្រាក់ចំណូលជិត ៩៦% ទៅលើម្ហូបអាហារ។

នៅខែវិច្ឆិកា ប្រាក់ចំណូលប្រចាំថ្ងៃពិតរបស់អ្នកបម្រើភោជនីយដ្ឋាន ធ្លាក់ចុះ ១,០% មកត្រឹម ៦៧២២,៧រៀល/ថ្ងៃ។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ទាំងអស់ ទទួលបានការស្នាក់នៅពីភោជនីយដ្ឋានដែលពួកគេធ្វើការនោះ។ ចំណាយលើម្ហូបអាហារជាមធ្យមមានចំណែក ៤១% នៃចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់ពួកគេ។ អ្នកឆ្លើយសម្ភាសន៍ ៧៨% អាចមានប្រាក់សល់ផ្ញើទៅផ្ទះ។ ពួកគេកម្រទុកប្រាក់សម្រាប់ខ្លួនគេផ្ទាល់ ឬមុខរបរទៅថ្ងៃអនាគតណាស់។

កម្មករកាត់ដេរ រកចំណូលបាន ១០.៤៤១,៥រៀល/ថ្ងៃ ឬកើន ០,២% ធៀបនឹងកាលពីអង្កេតលើកមុន។ ពួកគេអាចទ្រទ្រង់គ្រួសារខ្លួនបានមួយផ្នែកប៉ុណ្ណោះ និងមិនអាចសន្សំប្រាក់ទុកឡើយ។ កម្មករ ៥៥% គ្មានបំណងផ្លាស់ប្ដូរការងារទេ និងចង់ធ្វើការនេះឲ្យយូរតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ព្រោះពួកគេគ្មានជំនាញផ្សេងទេ។ ជាមធ្យមកម្មកររៀនចប់ត្រឹមថ្នាក់ទី៦។ កម្មករ ៨២% ត្រូវបានបណ្ដុះបណ្ដាល បន្ទាប់ពីបានជ្រើសរើសឲ្យបំរើការងារ។

តាមដានសេដ្ឋកិច្ច-សូចនាករ

តារាង ១. គម្រោងវិនិយោគឯកជនបានអនុម័ត ឆ្នាំ២០០៧-១៣*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
	ទ្រព្យសកម្មជាប់លាប់ (លានដុល្លារ)											
កសិកម្ម	135.6	92.0	615.0	530.68	725	154.73	81.2	181.1	114.6	2.3	56.8	133.1
ឧស្សាហកម្ម	709.1	724.9	818.5	403.66	2860.1	211	173.7	245.6	196.5	195.4	1928.3	119.5
កាត់ដេរ	*170.7*	*142.8*	*90.1*	*122.81*	*393.9*	*139.4*	*97.5*	*107.2*	*152.9*	*109.5*	*76.4*	*65.15*
សេវាកម្ម	1742.5	10,003.2	4432.0	1337.34	3425.4	50.9	18.0	2.1	845.6	21.2	106.0	5.3
សណ្ឋាគារ និងទេសចរណ៍	*1048.3*	*8758.1*	*3980.1*	*1105.14*	*2850.9*	*50.9*	*0.0*	*0.0*	*640.6*	*0.0*	*106.0*	*0.0*
សរុប	2587.2	10,570.9	5865.5	2271.7	7010.42	416.59	273.0	428.8	1156.6	218.9	2091.1	257.9
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន											
សរុប	-	-	-	-	-	68.9	-33.9	55.6	169.8	-81.1	855.5	-87.7
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន											
សរុប	246.6	308.6	-44.5	-61.3	209	48.4	-89.6	-84.4	-13.6	-47.5	666.0	-39.9

* Including expansion project approvals. Source: Cambodian Investment Board

តារាង ២. តម្លៃគម្រោងសំណង់នៅភ្នំពេញបានអនុម័ត ឆ្នាំ២០០៧-១៣

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
	លានដុល្លារ											
ភូមិគ្រឹះ និងផ្ទះ	79.1	154.7	64.3	36.2	185.5	64.8	66.6	18.3	8.5	145.2	10.3	51.6
ផ្ទះល្វែង	297.2	221.6	149.6	183.8	219.6	60.8	219.3	61.6	10.2	114.1	33.0	62.7
ផ្សេងៗ	259.6	740.9	227.3	269.7	199.9	197.2	47.8	94.9	41.2	154.4	238.3	336.0
សរុប	635.8	1117.0	441.2	489.8	605.0	322.8	333.6	174.9	59.9	443.7	281.6	450.3
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន											
សរុប	-	-	-	-	-	117.1	3.3	-47.6	-65.8	590.9	-36.5	59.9
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន											
សរុប	96.7	75.7	-60.5	11	23.5	145.5	331.1	-29.3	-59.7	28.1	-15.6	157.5

Source: Department of Cadastre and Geography of Phnom Penh municipality

តារាង ៣. ចំនួនអ្នកដំណើរបរទេសមកដល់ប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧-១៣

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
	ចំនួនអ្នកដំណើរ (ពាន់នាក់)											
តាមផ្លូវអាកាស	79.1	1239.4	1111.7	1304.3	1480.4	5137.6	317.1	370.5	500.7	611.2	398.1	428.0
តាមផ្លូវគោក និងទឹក	297.2	881.9	999.7	1094.6	14014.6	4814.5	424.3	450.3	506.1	560.9	522.5	536.6
សរុប	259.6	2121.3	2111.5	2398.9	28818.6	9952.1	761.4	820.9	1006.8	1172.1	920.5	964.6
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន											
សរុប	-	-	-	-	-	24.9	-23.5	7.8	22.6	16.4	-21.5	4.8
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន											
សរុប	96.7	5.3	0.5	13.6	20.1	27.8	25.5	17.3	26.3	17.8	20.9	17.5

Source: Ministry of Tourism

តារាង ៤. ការនាំចេញ និងនាំចូល ឆ្នាំ២០០៧-១៣*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
	លានដុល្លារ											
ការនាំចេញសរុប	3161.6	3097.8	2901.6	3630.2	4929.5	1280.1	1775.9	1595.8	1454.7	1576.9	1620.1	1969.9
ក្នុងនេះ៖ សម្លៀកបំពាក់	3050.2	2986.2	2565.3	3223.4	4259.6	1070.78	1474.7	1329.1	1140.83	1225.2	1258.95	1568.5
- សហរដ្ឋអាមេរិក	1959.9	1908.3	1512.6	1853.9	2055.3	493.31	627.3	566.6	456.07	526.8	474.62	597.86
- សហភាពអឺរ៉ុប	660.9	689.0	644.7	809.5	1322.2	328.4	504.1	462.7	421.82	397.5	477.47	572.76
- អាស៊ាន	90.3	10.76	6.9	9.9	17.63	6.43	11.7	11.4	9.76	13.0	12.66	17.36
- ជប៉ុន	30.1	25.2	44.5	86.5	146.97	50.11	48.9	47.1	42.47	57.6	51.39	98.13
- ប្រទេសផ្សេងៗ	309.0	352.9	356.5	463.6	717.5	192.53	282.7	241.3	210.71	230.3	242.81	282.39
កសិកម្ម	55.6	44.5	73.1	164.9	362.05	80.52	101.3	86.1	108.77	123.8	128.9	362.4
- កៅស៊ូ	41.0	35.8	51.6	89.1	197.63	40.27	46.4	46.1	43.84	36.6	38.67	282.39
- ឈើ	8.7	3.4	3.5	34.1	48.79	8.9	12.4	4.1	11.6	14.5	8.88	16.86
- ត្រី	3.2	2.3	3.9	2.8	3.12	0.5	0.7	0.4	0.4	0.3	0.5	0.18
- ស្រូវ	2.7	2.6	10.9	34.7	106.56	27.1	37.5	31.7	50.2	65.8	56.47	57.29
- ផលិតផលកសិកម្មផ្សេងៗ	55.8	0.5	3.0	4.1	5.95	3.9	4.4	3.9	2.8	6.6	24.41	5.7
ផ្សេងៗ	554.8	67.1	263.22	242.0	307.86	128.8	199.9	180.6	205.1	274.9	232.24	272.59
ការនាំចូលសរុប	58.7	4272.5	4331.5	5190.6	6375.9	1609.2	1885.4	2015.2	1938.2	2192.1	2211.4	2059.7
ក្នុងនេះ៖ សាំង												
ម៉ាស៊ូត	122.8	84.8	91.13	108.6	294.4	70.7	76.7	78.0	78.8	1225.2	77.19	71.3
សម្ភារៈសំណង់	69.0	19.5	180.67	203.8	447	139.4	126.6	138.3	139.9	526.8	137.44	150.9
ផ្សេងៗ	304.3	56.3	49.74	57.6	48.09	13.5	14.1	16.5	16.6	397.5	17.75	18.0
ជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម	2606.8	4011.8	4010	4820.6	5586.4	1385.7	1668.0	1782.4	1703.0	13.0	1979	1819.4
	3161.6	-1174.7	-1429.9	-1560.5	-1446.4	-326.12	109.5	-419.4	-483.5	-615.2	-591.24	-89.8
ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សរុប	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងត្រីមាសមុន											
ការនាំចេញសរុប	-	-	-	-	-	-5.2	37.7	-9.9	-14.2	7.4	2.8	24.6
ការនាំចូលសរុប	-	-	-	-	-	-3.3	38.7	-10.1	-8.8	8.4	2.7	21.6
	-	-	-	-	-	-6.0	17.2	6.9	-3.8	13.1	0.9	-6.9
ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សរុប	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន											
ការនាំចេញសរុប	8.5	1.6	-14.1	25.7	32.1	21.6	53.0	3.4	1.0	14.4	-14.6	18.0
ការនាំចូលសរុប	8.2	1.6	-6.3	25.1	35.8	25.8	56.9	9.6	9.9	23.2	-8.8	23.4
Total imports	8.3	1.3	1.4	19.8	22.8	10.6	11.6	32.7	13.2	36.2	17.8	2.6

* Import data include tax-exempt imports. Sources: Department of Trade Preference Systems, MOC and Customs and Excise Department, MEF (website)

តារាង ៥. ប្រតិបត្តិការថវិកាជាតិលើមូលដ្ឋានសាច់ប្រាក់ ឆ្នាំ២០០៧-១៣ (ពាន់លានរៀល)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
ចំណូលសរុប	1146.1	5290.0	5988.99	2805.83	6251.4	1728.9	2045.1	1900.8	2017.0	1820.2	2204.8	1868.9
ចំណូលចរន្ត	1141.6	5210.7	5859.08	2786.12	6179.3	1725.8	1928.6	1796.4	1993.1	1814.3	2193.3	1858.1
ចំណូលពន្ធ	965.2	4409.9	4692.96	2457.02	5277.5	1403.8	1721.8	1560.7	1648.5	1575.3	2024.1	1646.0
ពន្ធក្នុងស្រុក	661.8	3248.4	3533.57	1727.10	4071.6	1092.3	1403.4	1230.0	1277.2	1253.1	1653.0	1300.6
ពន្ធលើពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស	303.5	1161.5	1159.39	639.00	1205.9	311.3	318.4	330.7	371.4	322.3	371.1	345.4
ចំណូលមិនមែនពន្ធ	176.4	800.8	1166.13	507.13	901.8	331.0	206.9	235.7	344.6	239.0	169.2	212.2
ចំណូលលើទ្រព្យសម្បត្តិ	13.6	78.0	291.13	4.87	63.8	91.3	13.1	22.5	16.2	8.2	18.1	24.3
លក់ទំនិញ និងសេវា	124.3	424.7	460.07	268.08	588.7	166.9	171.4	132.8	196.3	152.8	137.0	178.8
ចំណូលមិនមែនពន្ធផ្សេងទៀត	38.5	298.2	408.91	391.70	249.3	63.8	22.4	80.5	132.1	78.0	14.0	9.0
ចំណូលជាមូលធន	4.5	79.3	129.92	2019.39	72.1	3.1	116.4	104.4	23.9	5.9	11.5	10.7
ចំណាយសរុប	1689.7	6297.8	8784.65	4259.67	9032.4	1532.5	2425.6	2951.3	2751.5	925.9	1925.7	2229.7
ចំណាយជាមូលធន	807.4	2574.4	2853.23	1495.19	3546.9	699.9	716.2	1194.5	1017.7	146.3	239.8	802.8
ចំណាយចរន្ត	882.3	3809.0	4773.07	2848.81	5341.2	988.4	1709.4	1756.7	1733.9	879.6	1685.8	1740.9
បៀវត្សរ៍	362.6	1397.0	2048.81	1208.81	2170.6	508.9	725.2	657.5	595.0	395.3	590.2	825.3
ឧបត្ថម្ភធន និងជំនួយសង្គមកិច្ច	194.2	927.1	1099.42	613.31	1518.8	189.6	514.6	462.1	420.5	247.4	642.5	285.3
ចំណាយចរន្តផ្សេងទៀត	325.5	1384.9	1624.84	1067.07	1651.8	289.9	469.7	637.1	718.4	236.9	453.2	630.3
សមតុល្យជាទូទៅ	-543.6	-1007.8	-2795.66	-1453.83	-1271.4	196.5	-380.6	-1050.5	-734.5	0.0	144.2	-360.9
ហិរញ្ញប្បទានពីក្រៅប្រទេស	741.5	2055.10	1845.21	772.81	-2781.0	577.8	491.5	959.3	429.2	894.4	502.8	484.5
ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	-185.8	-127.00	938.64	567.96	2379.2	-565.7	148.4	22.1	62.4	-44.2	136.5	286.2

Source: MEF website

តារាង៦. សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ អត្រាប្តូរប្រាក់ និងថ្លៃមាស (មធ្យមភាគតាមការិយបរិច្ឆេទ) ២០០៧-១៣

	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013		
						Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
(តុលា-ធ្នូ ២០០៦:១០០)	សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ (បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន)											
ភ្នំពេញ - ទំនិញគ្រប់មុខ	5.8	19.7	-0.7	4.1	5.4	2.9	2.9	1.6	1.8	1.5	2.3	3.7
- ស្បៀងអាហារ និងភេសជ្ជៈគ្មានជាតិស្រា	9.9	33.1	-0.3	4.4	6.5	3.4	3.4	1.3	1.4	1.6	3.3	4.8
- ដឹកជញ្ជូន	5.8	19.4	-10.7	7.0	6.9	7.8	3.0	1.1	1.2	-0.7	-1.0	-0.1
	អត្រាប្តូរប្រាក់ ថ្លៃមាស ថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ (តាមអត្រាទីផ្សារនៅភ្នំពេញ)											
រៀលក្នុង ១ ដុល្លារ	4062.7	4058.2	4140.5	4187.1	4063.6	4046	4054.3	4060.7	3995.9	3995	4033.1	4062
រៀលក្នុង ១ បាតថៃ	122.8	123.5	121.1	133.13	133.2	130.2	129.0	129.3	131.3	134.7	135.74	131.35
រៀលក្នុង ១០០ ដុងវៀតណាម	25.0	24.8	23.4	21.725	19.7	19.3	19.4	19.5	19.2	19.3	19.34	19.26
ថ្លៃមាស (ដុល្លារក្នុង១ជី)	83.2	105.9	113.1	147.58	184.5	204.1	194.5	198.3	206.5	197.3	173.4	161.1
ថ្លៃម៉ាស៊ូត (រៀល/លីត្រ)	3262.3	4555.2	3170.9	3859.3	4761.2	5193.9	4458.3	4983.9	5128.8	5134.39	4992	5022.5
ថ្លៃសាំង (រៀល/លីត្រ)	4005.0	4750.8	3593.1	4368.1	5044.5	5395.8	5308.3	5251.3	5295.4	5410.52	5274.5	5245.2

Sources: NIS, NBC and CDRI

តារាង៧. ស្ថានភាពរូបិយវត្ថុ ឆ្នាំ២០០៦-១៣ (តួលេខនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012				2013	
							Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
	ពាន់លានរៀល											
ទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធ	7224.0	10,735.0	10,345.0	14,655.0	16,697.9	17.893.9	19.976.7	18,729.6	18,463.8	18,154.5	19,976.7	21.772.9
ទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធ	-282.0	576.0	1513.3	1573.0	2778.9	5760.8.	7931.8	7922.3	8400.3	10.437.4	10,504.1	9886.1
ឥណទេយ្យសុទ្ធលើរដ្ឋាភិបាល	-953.0	-1816.0	-2987.0	-2252.0	-2126.6	-2123.1	-2991.6	-2399.9	-2440.6	-2486.4	-2991.6	-3012.6
ឥណទានដល់ផ្នែកឯកជន	3630.0	6386.0	9894.0	10,532.0	13,331.2	17.552.8	24.820.2	20,081.4	21,398.2	23,536.6	24,820.2	25.146
រូបិយវត្ថុទូទៅ M2	6942.0	11,311.0	11,858.0	16,228.0	19,476.8	23.654.7	30.480.8	26,651.9	26,864.1	28,591.9	30,480.8	31.659.1
រូបិយវត្ថុ M1	1658.0	2052.0	2399.0	3120.0	3220.9	3956.2	4500.6	3871.8	3818.2	4045.7	4500.6	4585.9
រូបិយវត្ថុផ្សេងៗ	5285.0	9259.0	9459.0	13,108.0	16,255.9	19.698.5	25.980.2	22,780.1	23,046.0	24,546.2	25,980.2	27.073.2
	បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបនឹងឆ្នាំមុន											
រូបិយវត្ថុទូទៅ M2	38.1	62.9	4.8	36.9	20.0	17.8	22.4	21.1	18.6	20.9	22.6	18.8
រូបិយវត្ថុ M1	25.3	23.8	16.9	30.1	3.2	16.9	12.9	9.4	3.7	2.3	12.9	18.4
រូបិយវត្ថុផ្សេងៗ	42.8	75.2	2.2	38.6	24.0	17.9	24.4	23.4	21.5	44.6	24.4	18.8

Source: National Bank of Cambodia

តារាង៨. ចំណូលប្រចាំថ្ងៃជាមធ្យមពិតរបស់ពលករងាយរងគ្រោះ (ថ្លៃថេរ ខែវិច្ឆិកា ២០០០)

	ចំណូលប្រចាំថ្ងៃ (ជារៀល)									បម្រែបម្រួលជាភាគរយធៀបឆ្នាំមុន		
	2008	2009	2010	2011	2012	2013				2013		
					សីហា	វិច្ឆិកា	ឧសភា	សីហា	វិច្ឆិកា	ឧសភា	សីហា	វិច្ឆិកា
អ្នកធាក់ស៊ីក្លូ	12,628	8091	9055	9532	10.690	10.454	10.681	10.636	10.842	-0.0	-0.5	3.7
អ្នកលីសែង	9005	9549	9964	10,785	12,479	12,574	12.823	14.157	13.260	0.9	13.4	5.5
អ្នកលក់បន្លែតូចតាច	9926	8273	8266	8337	10,347	10,542	11.571	11.490	12.449	16.9	11.0.	18.1
អ្នករើសអេតចាយ	4652	5857	6698	8388	9139	9328	10.440	9620	9732	26.3	5.3	4.3
អ្នកបម្រើភោជនីយដ្ឋាន*	4327	4646	5607	5986	5569	6436	6744	6791	6723	7.7	22.0	4.4
អ្នកស៊ីឈ្នួលធ្វើស្រែ	8697	6197	5691	5695	8483	5000	6427	7771	6388	-0.1	-8.4	27.8
កម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ	6554	7085	7746	8409	9599	8989	9776	10.420	10.442	13.6	8.6	16.4
អ្នករត់ម៉ូតូឌុប	15,691	10,685	10,623	11,568	12,807	13,042	12.522	13.656	13.189	-8.0	6.6	1.1
កម្មករសំណង់គ្មានជំនាញ	8779	8343	8790	10,307	10,690	11,375	13.728	13.023	13.431	18.5	21.8	18.1
កម្មករសំណង់មានជំនាញ	12,710	12,487	11,952	13,159	14,029	14,270	14.136	15.822	16.647	10.0	12.8	16.7

* Waitresses' earnings do not include meals and accommodation provided by shop owners. Surveys on the incomes of waitresses, rice-field workers, garment workers, motorcycle taxi drivers and construction workers began in February 2000. Source: CDRI

តពីទំព័រ ២៨ ព័ត៌មានថ្មីៗ...

នៅថ្ងៃទី១៦-១៨ខែធ្នូCDRIបានធ្វើការប្រជុំបូកសរុបនិងរៀបចំផែនការប្រចាំឆ្នាំ នៅក្រុងព្រះសីហនុ ដើម្បីពិនិត្យលើសមិទ្ធផលក្នុងឆ្នាំ២០១៣ និងបទពិសោធន៍រៀនសូត្របាន ព្រមទាំងកំណត់អាទិភាពសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤ និងទៅអនាគត។ ក្នុងការប្រជុំពីរវគ្គចុងក្រោយ មានការចូលរួមពី ឯកឧត្តមបណ្ឌិត សុក ស៊ីផាន់ណា ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃ CDRI ដើម្បីគិតគូរពិចារណាថា តើការផ្លាស់ប្តូរក្នុងបរិយាកាសអភិវឌ្ឍន៍របស់កម្ពុជាមានន័យយ៉ាងដូចម្តេចសម្រាប់ការងាររបស់ CDRI, ការផ្លាស់ប្តូរថ្នាក់ដឹកនាំរបស់ CDRI, និងអាទិភាពរបស់ស្ថាប័នទៅអនាគត។

ផ្នែកស្រាវជ្រាវ

កម្មវិធីអភិបាលកិច្ចតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ និងកំណែទម្រង់វិស័យសាធារណៈ (DGPSR)

គម្រោងស្រាវជ្រាវចំនួនប្រាំបួន កំពុងដំណើរការទៅមុខ។ គម្រោងស្រាវជ្រាវប្រាំ បានចប់សព្វគ្រប់ និងកំពុងរៀបចំបោះពុម្ពផ្សាយជាឯកសារពិភាក្សា និងអត្ថបទសម្រាប់ របាយការណ៍អភិវឌ្ឍន៍ប្រចាំឆ្នាំ២០១៣-១៤ (ADR 2013-14)។ គម្រោងទី១ មានឈ្មោះថា "សង្គមស៊ីវិលថ្នាក់ក្រោមជាតិនៅកម្ពុជា៖ ការវិភាគតាមទស្សនៈ Gramsci"។ គម្រោងទី២ គឺ "រឿងល្អទាំងអស់ មិនមែនសុទ្ធតែដើរស្របគ្នានោះទេ៖ ការវិភាគពីភាពប្រទាំងប្រទើសគ្នារវាង ការកសាងសន្តិភាព និងប្រជាធិបតេយ្យភាវូបនីយកម្ម" ដែលជាគម្រោងអនុវត្តឡើង ក្រោមកិច្ចសហការជាដៃគូជាមួយសាកលវិទ្យាល័យ Gothenburg ដើម្បីកំណត់ពីបែបបទ និងមូលហេតុដែលទំនាស់ផុសឡើងក្នុងរយៈពេលខ្លី និងវែង។ គម្រោងទី៣ គឺ "ឥទ្ធិពលនៃវិមជ្ឈការទៅលើអភិបាលកិច្ចតំបន់ទីក្រុង"។ គម្រោងពីរទៀត បានបញ្ចូលជាជំពូកពីរនៅក្នុង ADR ក្រោមចំណងជើងថា "ទំនាក់ទំនងរវាងក្រុមប្រឹក្សា ស្រុក/ក្រុង/ខណ្ឌនឹងឃុំ/សង្កាត់៖ ការតំណាង និងគណនេយ្យភាព ក្នុងអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន"និង"ឥទ្ធិពលនៃកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការទៅលើលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យថ្នាក់មូលដ្ឋាន៖ ទស្សនៈពីភូមិវិទ្យានយោបាយផ្អែកលើការសិក្សាពីគម្រោងបោះព្រំទន្លេសាប"។

គម្រោង "កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ និងការចូលរួមរបស់យុវវ័យក្នុងសកម្មភាពនយោបាយ" ស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលប្រមូលទិន្នន័យ និងចងក្រងអត្ថបទព្រាងដំបូង។ ការធ្វើសម្ភាសន៍នៅថ្នាក់ជាតិ បានអនុវត្តរួចហើយសម្រាប់គម្រោង "ការតភ្ជាប់អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន ទៅនឹង ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម" ហើយក្រុមស្រាវជ្រាវកំពុងចងក្រងអត្ថបទព្រាងលើកទី២ ។ សម្រាប់គម្រោង "រដ្ឋកម្ពុជា៖ តើមានលក្ខណៈល្អយ៉ាងណាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ?" ក្រុមស្រាវជ្រាវ បានចុះសិក្សាដល់កន្លែង និងវិភាគទិន្នន័យនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន។ ការស្រាវជ្រាវនេះប្រើប្រាស់នូវ ម៉ូដែលរដ្ឋសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃពី ផលប៉ះពាល់នៃកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចទៅលើសមត្ថភាពស្ថាប័នរបស់រដ្ឋក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍ។ គម្រោង "ដំណោះស្រាយនយោបាយ និងកំណើនសម្រាប់គ្រប់គ្នានៅកម្ពុជា" ដែលជាផ្នែកមួយនៃការសិក្សាពហុប្រទេសនោះ បាន